

ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΣΗΜΩΝ.

—0—

Ἡ οἰκογένεια τῶν Κρίσπων (Crispi) ἦτο ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ τῶν διασημῶν τῆς Νάξου, συγγενεύσασα πολλάκις μὲ τὰς τῶν Σανούδιων καὶ Καρκερῶν. Κρίσπης δὲ τις Φραγκούλης τοῦνομα, συνωμόσας κατὰ τοῦ τότε ἡγεμονεύοντος Νικολάου Λέλλα Κάρκερη, ἐδόλοφόνητεν αὐτὸν καὶ ἀνηγορεύθη Δούξ, νυμφευθεὶς καὶ τινα συγγενῇ τοῦ φονευθέντος. Ἐκτοτε ἡ Δουκία μετέβη εἰς τοὺς Κρίσπας διατηρήσαντας αὐτὴν μέχρι τῆς κατὰ τὸ 1566 ἀλώσεως τῆς Νάξου ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν. Τὸ ὑπὸ Στ. Α΄ οἰκόσημον τῶν Κρίσπων σώζεται ἐν τῇ μητρο-

πόλει τῆς Νάξου ἀγνοῶ ὅμως ἐὰν οἱ φέροντες σήμερον τὴν ἐπωνυμίαν αὐτὴν εἶναι ἀληθεῖς τῶν Δουκῶν τούτων ἀπόγονοι. διότι οὐδεμίαν ἡδυνήθην νὰ εὑρω περὶ τούτου ἀποδείξιν. Τὸ δὲ ὑπὸ Στ. Β΄ ἀνήκει τῇ ἐκ Γενούης καταγομένη οἰκογενεῖα Δε Γριμάλδη (De Grimaldi) ἣν ἀναφέρει ὁ Λέχτιλος (Lechtl) ὡς μίαν τῶν διασημοτέρων τῆς νήτου Ἀπόγονοι τῆς οἰκογενείας ταύτης σώζονται σήμερον ἐν Νάξῳ.

I. ΔΕ-ΚΙΓΑΛΛΑΣ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

—0—

ΕΡΜΗΝΕΙΑ εἰς τοῦ ΡΝ΄ ψαλμοῦ τοῦ προφητᾶνκτος Δαβὶδ. συντεθείσα ὑπὸ τοῦ ἀειζήμου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων Ἀνθίμου. Ἦς προτέταται βιογραφία τοῦ συγγραφέως, καὶ εἰσαγωγή εἰς τὴν διδλὸν τῶν ψαλμῶν, ἀμφοτέρω συγγραφέντι ὑπὸ Διονυσίου Κλεόπυ καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας ἐν τῇ πατριαρχικῇ σχολῇ τῶν Ἱεροσολύμων Τόμος πρῶτος. Ἐν Ἱεροσολύμοις. Ἐκ τῆς τυπογραφίας τοῦ Παναγίου Τάφου, διορθωμένης ὑπὸ Ἰ. Λαζαρίδου. 1855.

Μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπειδὴ ἡ Παλαιστίνη διετέλει ὑπὸ τοῦς ἡγεμόνας τῆς Αἰγύπτου, δυσκόλως ἐπεσκέπτοντο οἱ ἐκ τῆς

Ἰσθμιακῆς Αὐτοκρατορίας χριστιανοὶ τοὺς ἁγίους τόπους· οἱ δὲ Πατριάρχαι τῶν Ἱεροσολύμων εἰς τοιαύτην περιήλθον πτωχείαν, ὥστε καὶ αὐτὸν τὴν ἐπιούσιον ἄρτον ἐπορίζοντο ἰδίαις χερσίν. Ἀλλὰ καὶ τῶν ἐκκλησιῶν ἡ κατάστασις ἦν εἰς ἄκρον πενιχρά· διὸ οἱ Πατριάρχαι, κατὰ τὸν ἱερὸν Δοσίθεον (Περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολ. πατριαρχ. σελ. 1166), α μῆτε κἂν ἱερὰ σκεύη ἢ ἄμφια εἶχον, ὅθεν πανόσις ἱεροῖς ἐλειτούργουν, καὶ τρικλήριον εἶχον σιδηροῦν κ. Σώζονται δὲ ἐτι καὶ νῦν ξύλινα δικηροτρίκηρα καὶ ἀρχιερατικοὶ ῥαῦδοι ἐπίσης ξύλινοι, εἰς μαρτύριον τῆς ἀξιοδακρύτου καταστάσεως τῆς ὀρθοδόξου ἐκ-

ληγίας κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Ἀλλὰ μετὰ μίαν περίπου ἑκατονταετηρίδα (1531) ἀναβὰς εἰς τὸν πατριαρχικὸν τῶν Ἱεροσολύμων θρόνον ὁ Ἑλληνο-Γερμανός, μετέβη ἐπὶ τὸ ἱλαρώτερον τὴν ζοφρὰν ταύτην ὅφιν τῶν πραγμάτων, τὸ ἔλεος καὶ τὴν ἀγάπην τῶν ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξων ἐπικαλούμενος, οἵτινες προῆρχοντο ἤδη ευκολώτερον εἰς προσκύνησιν τῶν ἁγίων τόπων ἀπ' αὐτοῦ τοῦ 1517 ἔτους, ὅτε ἡ Παλαιστίνη μετέβη εἰς τὴν κυριαρχίαν τῶν ἐν Βυζαντίῳ Σουλτάνων.

Τοῦ Γερμανοῦ τὰ ἔργα ἐπάτησαν καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ, οἵτινες, ὡς καὶ πάλιν λέγει ὁ Δοσίθεος, περιηγούμενοι τὰς ὑπὸ τὴν πνευματικὴν αὐτῶν ἐξουσίαν ἐπαρχίας, ἀπρώτιστον αὐτῶν ἔργον εἶχον τὸ εὐ-αγγελικὸν κήρυγμα τῷ πᾶσι ἀφιλαργύρῳ, τὴν διόρθωσιν τῶν χριστιανῶν πρὸς χρηστὰ ἥθη, τὸν στηριγμὸν εἰς τὴν εὐσεβῆ θρησκείαν καὶ τὴν ἀντιπαράταξιν πρὸς τοὺς αἵρετικούς » (Αὐτ. σελ. 1184). Διεκρίθησαν δὲ μεταξὺ τούτων οἱ ἀείμνηστοι Νεκτάριος, Δοσίθεος καὶ Χρυσάνθος, διότι οὐ μόνον τὰ τῆς ἐκκλησίας προήγαγον καὶ διέταξαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἠθικὴν ἀγωγὴν καὶ ἐκπαίδευσιν τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος ἰδίως ἠγωνίσθησαν, ἰδρύσαντες καὶ σχολεῖα, καὶ βιβλιοθήκας, καὶ ὠφελίμα συγγράμματα τύποις ἐκδόντες, ὥστε πλεῖστοι τῶν κατοικῶν χριστιανῶν οὐ μόνον τῆς Ἀραβικῆς ἀλλὰ καὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας ἐγέναντο κάτοχοι.

Τοιαῦτα ἦσαν τὰ ἐν Παλαιστίνῃ ὅτε ὁ συγγραφεὺς τῆς ἀνωτέρω ἀγγελθείσης βιβλίου, γεννηθεὶς ἐν τῇ πτρίδι τοῦ Χρυσοστόμου, ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ, περὶ τὸ 1717, καὶ ἀπορφανισθεὶς μητρός, μετεφέρθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς τριετὴς ἔτι εἰς Ἱεροσόλυμα, πατριαρχεύοντος τοῦ σοφοῦ Χρυσάνθου. Διδασθεὶς τὰ πρῶτα γράμματα ἐν τινὶ μονῇ, ἐφοίτησεν ἔπειτα εἰς τὸ ἐν Ἱεροσολύμοις γυμνάσιον, τὸ σχολαρχούμενον ὑπὸ Ἰακώβου τοῦ Πατριῶν, καὶ διὰ τῆς εὐφυΐας καὶ ἐπιμελείας αὐτοῦ εἰς ἄκρον ἤλασε προκοπῆς καὶ παιδείας, πολὺ κατόπιν ἀφείς τοὺς σπουδαστὰς καὶ συνηλικιώτας του. Ἐγένετο δὲ ἐγκρατὴς πλὴν τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Ἀραβικῆς, καὶ τῆς Περσικῆς καὶ τῆς Τουρκικῆς, καὶ πλοῦτον ἁλλων γνώσεων ἐθησαυρίστα. Ἀποθνόντος δὲ τοῦ διδασκάλου Ἰακώβου, διεδέχθη αὐτὸν, προχειρισθεὶς συγχρόνως ἱερεὺς καὶ ἀρχιμανδρίτης, καὶ πρῶτος ἱεροκήρυξ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου. Μετὰ δέ τινα ἔτη (1774) ἐχειροτονήθη Μητροπολίτης Σκυθοπόλεως ἡ Βαϊθάν (*). ὅπως καλεῖται ἐν τῇ Γραφῇ (Ἰησ. Ν. ιζ'. 11. καὶ Κριτ. α. 27), ἐπιστήμου μὲν πόλεως κατὰ τοὺς πρῶτους τοῦ χριστιανισμοῦ αἰῶνας, σήμερον δὲ χωρίου ἑλεεινοῦ, μόλις ὑπὸ 70 ἢ 80 Ἀραβικῶν οἰκογενειῶν κατοικουμένου. Ἀπὸ τῆς ἀνωτέρας ταύτης περιωπῆς ἐπὶ δεκατέσσαρα ἔτη ἐκήρυττε μεγαλοφωνότερον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ προέτρεπε τοὺς πάντας εἰς τὴν παιδείαν. Τοιοῦτος

ὦν ἐκαθέσθη καὶ εἰς τὸν θρόνον τοῦ Ἀδελφοθέου τὸ 1788 ἔτος. Ἐνταῦθα ἀρίδης ἐγένετο ὁ διακοῆς ἔρος τοῦ αἰδίου ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς τῶν χρηστῶν ἡθῶν, τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ τῆς παιδείας. Οἱ ἀγωνεῖς αὐτοῦ μάλιστα κατὰ τοῦ ματαιομένου προσηλυτισμοῦ ὑπῆρξαν μέγιστοι διότι ἐπὶ τῆς πατριαρχείας αὐτοῦ ἀβάρυς καὶ καταρράσων ἐπέβη ὁ τῆς αἵρετικῆς χειμαρρῶς. . . Οἱ δὲ τῆς ἐτεροδιδασκαλίας κενόφωνοι ῥήτορες, νῦν μὲν ὑποκρυπτόμενοι καὶ πιθανῶ περιδλήματι πανούργως τὴν πλάνην κωμῶντες, ὑπεκλίοντο τοὺς μᾶλλον ἀστηρίκτους καὶ ἀπλουστέρους· νῦν δὲ ἀναφανδὸν βρέμοντι θυμῷ κατὰ τῆς ἐκεί Ἐκκλησίας εἰσελαύνοντες, διεσπάρτασαν τὰ λογικά τῆς ποιμένης τοῦ Χριστοῦ πρόβατα ». Ἀλλὰ μὴ ἀκούμενος εἰς ταῦτα, μὴδ' εἰς μόνους τοὺς ἐκ τοῦ Σχολείου καὶ τοῦ κηρύγματος καρπούς, συνέβητο τὸ πρῶτον μὲν ἑλληνιστὶ, ἔπειτα δὲ ἀραβιστὶ σύνταγμα Θεολογίας καὶ Ἑρμηνείας τοῦ Ψαλτηρίου, ἅτινα ἐξέδοτο εἰς τὴν δευτέραν ταύτην γλῶσσαν τὸ 1791 καὶ 1792 ἐν Βιέννῃ, καὶ διεσκόπισεν εἰς χιλιάδας μεταξὺ τῶν Ἀράβων οἵτινες ἕως τῆς ἐποχῆς ἐκείνης οὐδὲν εἶχον βιβλίον διδάσκον τὰ τῆς ἱερᾶς αὐτῶν θρησκείας, ἢ καὶ ἂν ποτε ἐτύγχανον τοιοῦτου, ἢ το χειρόγραφον καὶ διὰ τοῦτο βαρύτιμον. Τοιαύτη δὲ ἦτο ἡ παιδεία τοῦ ἱεροῦ ἀνδρός, ὥστε τὸ ὄνομα αὐτοῦ διεβρυλλήθη καὶ ἐν Εὐρώπῃ. Καὶ δύο σοφοὶ Ἀγγλοὶ σταλέντες ἐπίτηδες ἀπὸ τῆς Μεγάλης Βρετανίας ἠρώτησαν αὐτὸν ὅπως τε καὶ ὁποῖα μεθόδῳ τὴν II. Γραφὴν εἰς τὴν τῶν Περσῶν μεταφράσει γλῶσσαν. Αὐθόνοι δὲ ὁδηγίας ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια καὶ ἤψαντο τοῦ ἔργου ὡς ἐδιδάχθησαν. Ἀλλὰ καὶ ὁ Σουλτάν Σελίμης ἐτίμα αὐτοῦ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν παιδείαν, καὶ εὐμενῶς εἰσήκουε τῶν αἰτήσεών του.

Εἰκοσιν ἔτη ἐκάθηται ὁ αἰδίδιμος ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Ἀδελφοθέου κοπιῶν, δαπανῶν, κηρύττων, συγγράφων, καὶ πρὸς παντοίας παλαιῶν δυσχερείας, τὸ δὲ 1808 μετετέθη πρὸς Κύριον ζήσας ὑπὲρ τὰ 90 ἔτη.

Τῶν δύο μνημοευθέντων αὐτοῦ συγγραμμάτων τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον δὲν εἶχεν ἐκδοθῆ μέχρι τοῦ παρελθόντος ἔτους, ὅτε ἐξετυπώθη ἐν αὐτοῖς ταῖς Ἱεροσολύμοις. Περιῆλθε δὲ εἰς χεῖρας ἡμῶν μόνος ὁ πρῶτος τόμος τῆς Ἑρμηνείας τοῦ Ψαλτηρίου, ἐκ τοῦ προοιμίου τοῦ ὁποίου ἐπορίσθημεν ὅσα ἀνωτέρω ἐγράψαμεν.

Φαίνεται δὲ ἐκ τῶν πληροφοριῶν ὅτι ἐλάβομεν πολλαχόθεν, καὶ ἐκ τῶν ὀλίγων ἅτινα ἀνέγνωμεν εἰς τὰς ἐν Τουρκίᾳ ἐκδιδόμενας ἑλληνικὰς ἐφημερίδας, ὅτι ὁ νῦν καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ἱερουσαλὴμ Κ. Κύριλλος, τῇ ἀξιώσει τοῦ ὁποίου ἐξεδόθησαν τὰ δύο ταῦτα πονήματα, εἶναι ἄξιός κληρονόμος τῶν ἀρετῶν, τῆς εὐσεβείας καὶ τοῦ πρὸς τὴν παιδείαν ζήλου τοῦ αἰδίδιμου αὐτοῦ προκατόχου Ἀνθίμου· διότι καὶ σχολὴν ἐν ἣ διδάσκονται ἡ Ἑλληνικὴ, καὶ ἡ Ἀραβικὴ, καὶ ἡ Θεολογία, καὶ πολλὰ ἄλλα μαθήματα ἐκ βιβλίων ἀνήγειρεν ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ τυπογραφεῖον πολυτελὲς καὶ κομψὸν τῶν

(*) Ἀλλὰ καὶ οἱ Ἀραβες ὀνομάζουσιν αὐτὴν σήμερον Βητάν. Σώζονται ἐν αὐτῇ πολλὰ κτερόμενα λείψανα ἀρχιεπίσκοπος, ἐν οἷς καὶ τὰ ἱεράκια Ῥωμαϊκοῦ θεάτρου.

δύο τούτων γλωσσῶν ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ πόλει ἰδρύσατο, καὶ μυριάδας βιβλίων ἐκκλησιαστικῶν καὶ διδακτικῶν ἐκτυπούμενων ἐκεῖσε διεσκορπίσε καὶ διασκορπίζει ὁσημέραι εἰς τὰ πλήρη τῶν Ἀσίων χριστιανῶν κατὰ τε τὴν Συρίαν καὶ τὴν Παλαιστίνην, οἵτινες δι' ἄλλειψιν τοιούτων ἐπλανῶντο ἕως ἐσχάτων εἰς βαθύτατον ζόφος ἀμαθείας. Ὁ πατριάρχης Κύριλλος συγκαταριθμεῖται μεταξὺ τῶν ἀρχιερέων ἐκείνων οὓς ἐθεώρει ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐμπρόποντας εἰς τὸ χριστιανικὸν πλήρωμα. Καὶ ἂν πάντες οἱ ἐν Τουρκίᾳ ἱεράρχαι ἐπραττον ὑπὲρ τοῦ φωτισμοῦ τῶν ὑπ' αὐτῶν ποιουμένων ὅσα καὶ ὁ πατριάρχης Κύριλλος, τὰ τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ἤθελον εἶναι βεβαίως πολὺ κρείττονα.

Ἐκ τῆς μακρᾶς εἰσαγωγῆς ἣν προέταξεν ὁ Κ. Α. Κλεόπας, εἰς τὸν πρῶτον τόμον τῆς Ἑρμηνείας τῶν Ψαλμῶν, ἐπείσθημεν ὅτι ὁ πατριάρχης Κύριλλος, ἀναβείς εἰς τὸν καθηγητὴν τοῦτον τὴν ἐκδοσιν τοῦ πονήματος τοῦ ἀοιδίμου Ἀνθίμου, ἐξελέξατο ἄνδρα ἱκανώτατον νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν φιλογενῇ καὶ εὐσεβῇ αὐτοῦ προαίρεσιν. Ὁ Κ. Κλεόπας φαίνεται κάτοχος πολλῶν γνώσεων, πολὺς περὶ τὴν θεολογίαν καὶ ἐγκρατὴς τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης.

Ἀξιοσημείωτος δὲ καὶ ἡ τυπογραφικὴ ἐκτέλεσις. Ἡ Ἑρμηνεία τῶν Ψαλμῶν εἶναι τετυπωμένη μετὰ πολλῆς φιλοκαλίας καὶ τέχνης ὅπως καὶ τὰ ἀξιολογώτερα προϊόντα τῶν Ἀθηναίων πιεστηρίων, ἐπὶ χάρτου λαμπροῦ, καὶ εἰς σχῆμα μεγαλύτερον τοῦ τῆς Πανδώρας.

Εἴθε δίδωσι πρὸς ἡμᾶς συνεχῶς ἀφορμὰς οἱ ἐν Τουρκίᾳ κληρικοὶ καὶ λοιποὶ ὁμογενεῖς νὰ ἐκφράζωμεν δημοσίᾳ πρὸς αὐτοὺς τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἔθνους διὰ τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ φιλοτίμους ἀγῶνάς των!

ΔΙΑΦΘΟΡΑ.

—ο—

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΝ ΛΑΜΙΑ. Πρὸ ἐνὸς μηνὸς ἀνηγγείλαμεν τὴν μέλλουσαν ἐκδοσιν ἐν Λαμίᾳ ἐφημερίδος πολιτικῆς. Ταύτης τὸ πρῶτον φύλλον ἐδημοσιεύθη τὴν 21 τοῦ λήξαντος Ἀπριλίου. Ὁ συντάκτης καὶ ἐκδότης τῆς ἐφημερίδος ταύτης ἐμπνεόμενος ὑπὸ ἁγνῶν πατριωτικῶν αἰσθημάτων ἐπάλασσε πρὸς πολλὰς δυσκολίας ἵνα φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον του. Εἴθε ὁ Φάρος τῆς Ὀθρυος διασκορπίζων τὸ φῶς τοῦ πολιτισμοῦ καὶ πέραν τοῦ ὅρου εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ ὁποίου ἔττητε τὴν ἑδραν αὐτοῦ, διατηρήσῃ ἀκοίμητον ἐν τῇ καρδίᾳ παντὸς ὁμογενοῦς τὸ Σφοδρὸν ἐκείνο ὃ ἐνέγραψεν ἐν τῇ κεφαλίδι αὐτοῦ. «Καὶ μείζον' ὅστις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ Πάτρας φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω».

ΧΑΡΤΗΣ ΕΚ ΞύΛΟΥ. Ἴδου καὶ νῦν μεταμόρφωσις τῆς ὕλης, ἡ μᾶλλον ἀνύψωσις ὕλης ταπεινῆς εἰς βαθμὴν ἀνώτατον δόξης. Καὶ τῶντι, δὲν εἶναι θαυμαστή ἡ μεταβολὴ ξύλου εἰς χαρτίαν προωρι-

σμένον νὰ διαιωὺν τὰ ἴχνη τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας; Κατὰ τινὰ νέαν ἐφεύρεσιν καὶ τὰ κοινότερα ξύλα ἀπαλύνονται, μεταβάλλονται εἰς χάρτην καὶ ἐκτυποῦνται.

Χάρτης προέτι κατασκευάζεται καὶ ἐκ τῆς σπογγώδους, καὶ ἐλαφρᾶς, καὶ εὐφλέκτου ὕλης, ἣτις σχηματίζεται διὰ τῆς συσφύσεως διαφόρων φυτικῶν ὕλων, καὶ τὴν ὁποίαν tourbe ὀνομάζουσιν αἱ Γάλλοι. Καὶ δὲν γίνεται μὲν λευκὸς ὡς ὁ ἐκ τῶν ξύλων, ἀλλ' ὡς δυσδιάτρεκτος δύναται νὰ χρησιμεύῃ εἰς περιτύλιξιν ἐμπορευμάτων.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΡΑΜΖΙΝΟΥ. Ἐν τῷ φυλλαδίῳ ΡΑΒ' καὶ ΡΑΘ', κατεχωρίσαμεν ἀποσπάσματα τινὰ τῆς μεταφράσεως τῆς Ῥωστικῆς ἱστορίας τοῦ Καραμζίνου, ἣν ἐπεχείρησεν ὁ Κ. Κ. Κροκιδᾶς. σήμερον δὲ δημοσιεύομεν ἐν τῷ ἐξωφύλλῳ καὶ τὴν ἀγγελίαν τῆς τυπώσεως τῆς μεταφράσεως ταύτης. Κρίνοντας ἐκ τῆς ἀκριθείας μετ' ἧς μετεγλωττίσθησαν τὰ ἀποσπάσματα ἐκεῖνα ὡς καὶ ἐκ τοῦ ὅρου τῆς ἀγγελίας, γνωρίζοντες δὲ καὶ πόσους ἀγῶνας καταβάλλει ὁ μεταφραστὴς εἰς τὴν ὅσον ἐνεστὶ τελειοποίησιν τοῦ ἔργου του, συμπεραίνομεν ὅτι ἡ νεωτέρα τῆς Ἑλλάδος φιλολογία θέλει πλουτισθῇ δι' ἀξιολόγου πονήματος.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΑΙΟΝ. Ἄν, ὡς δυσχυρίζεται ὁ Ἡλῖος, ἀδίκως κατέκρινεν ἡ Πανδώρα τοὺς ἐν Λονδίῳ ὁμογενεῖς διότι ἐνεγράφησαν μέτοχοι τῆς ἀτμοπλοικῆς ἐταιρίας ὑπὸ ὅρους, τότε ἐπίσης κατέκρινεν αὐτοὺς καὶ ὁ Ἡλῖος. Ἡ Πανδώρα εἶπεν αὐτῷ ὅτι οἱ ἐν Λονδίῳ Ἕλληνες, θεωρήσαντες ἀναγκαῖον νὰ ζητήσωσιν ὅσον ἐνεστὶ πλειοτέρα ἀσφαλείας διὰ τὰ κεφάλαιά των, προέτειναν ὅρους ἀντιθαίνοντας εἰς τὸν περὶ τῆς ἐταιρίας νόμον. Ὁ δὲ Ἡλῖος, μὴ ἀρνούμενος ταῦτα, προσθέτει ὅτι, «ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει τῶν μετόχων ἕκαστος δύναται ἵνα προτείνῃ ἐλευθέρως τὴν ἑαυτοῦ γνώμην». Ἀπλάδῃ ὁ Ἡλῖος χρώμενος ἀλλοίως λέξεσιν ἀναγνωρίζει μετὰ τῆς Πανδώρας ὅτι αἱ γενόμεναι ἐνστάσεις ἦσαν ἄκαιροι, καὶ ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ γίνωσιν ἐν Λονδίῳ ἀλλ' ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει. Μήπως κατεκρίναμεν τοὺς ὁμογενεῖς διότι ἐπρονόησαν περὶ τῶν ἰδίων συμφερόντων; ἢ μήπως ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει δὲν θέλομεν φροντίει νὰ ἐξασφαλισθῶσιν αὐτὰ, καὶ καταδειξῇ τὴν ἀνάγκην τῆς μεταρρυθμίσεως ὅρων τινῶν τοῦ νόμου; Ὑπὲρ τῶν λονδινείων ἐνστάσεων, ὑπὲρ τινῶν τουλάχιστον ἐξ αὐτῶν, πρῶτοι ἡμεῖς θέλομεν συνηγορήσει, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῆς γενικῆς συνελεύσεως, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Ἡλῖος ὁμολογεῖ διότι αἱ πρὸ τῆς συγκροτήσεως ταύτης παρατηρήσεις βεβαίως βλάπτουσιν.

Ἡ ἐκφραστὴς ἄρα ὑπὸ τῆς Πανδώρας γνώμη δὲν εἶναι ἰδέξ μόνων τῶν συντακτῶν αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ συντάκτου τοῦ Ἡλίου.